

Nittedal Festival 2018 – optegnelser

Tommy Schomacker, 31. marts 2018

Kort om festivalen

Ca. hvert fjerde år afholder de fire venskabskommuner en fælles venskabskommunefestival. Kommunerne er Nittedal i Norge, Håbo i Sverige, Ingå i Finland og Fredensborg i Danmark.

Festivalen fandt denne gang sted i Nittedal kommune fra lørdag den 24. marts til mandag den 26. marts. Vi danskere ankom med bus fredag og rejste hjem tirsdag. Busturen to 8-9 timer hver vej.

Nittedal er en lang smal kommune, som har fået navn fra Nitelven. Kommunen ligger lidt nordøst for Oslo. Den er en del større end Fredensborg, men har kun 23.000 indbyggere.

Der er, ligesom i Fredensborg, ikke noget centrum. Man har valgt at skabe et nyt center i Rotnes, som ligger omtrent mit i den lange kommune.

Her har man placeret Rådhuset. Og for omkring et år siden indviede man to smukke bygninger, Kulturverket Flammen og Rotnes Kirke. Festivalen fandt sted med disse flunkende nye bygninger som ramme. På billedet, som er taget fra bussen, ses rådhuset til venstre og Kulturverket til højre.

De voksne boede på Moxy hotel, som faktisk lå i Oslo kommune, lige syd for grænsen til Nittedal. Hver morgen ved 9-tiden kørte vi i bus til Rotnes, for at vende hjem igen ved 23-tiden om aftenen. De unge overnattede på Nittedal ungdomsskole, som ligger i Rotnes ca. 1 km nord for Kulturverket.

Lørdag formiddag var der velkomst i Kulturverket, søndag formiddag var vi på sightseeing i Nittedal, og mandag eftermiddag havde afslutningskoncert igen i Kulturverket, efterfulgt af afslutningsmiddag.

Ungdomsafdelingen

I ungdomsafdelingen deltog alene fra Fredensborg kommune 23 unge fra 12 til 16 år plus fire instruktører og yderligere fire voksne til at passe på børnene. De unge fordelte sig på ungdomskor, drama, bigband, slagtøj og strygeorkester. Jeg har ikke styr på, hvor mange der deltog fra de øvrige kommuner.

Voksenafdelingen

I voksenafdelingen var vi 12 voksne fra Fredensborg kommune, heraf 10 fra Sletten Sang og Danseforening og to fra Cantarellerne (Rita Johnsson og Tommy Schomacker). Hertil kom 13 deltagere fra Nittedal og fire fra Håbo. Der var ikke deltagelse fra Finland.

Alle voksne deltog i korseminar for voksne. Det foregik i det smukke kirkerum under ledelse af Thomas Caplin.

Vi gennemgik fire stykker musik, Freedom, Dona Nobis Pacem, Requiem og Gjendines bådnlåt. Alle arrangeret for 6 stemmer. Vi var ni sopranner fordelt på 1. og 2. sopran, 13 alter fordelt på 1. og 2. alt, fire tenorer og tre basser.

Freedom er et uddrag af en af Duke Ellingtons tre såkaldte Sacred Concerts. Det er svingende jazzmusik, arrangeret af Peder Pedersen og John Høybye. Dona Nobis Pacem af Frode Fjellheim blander på raffineret vis den klassiske korsang med den traditionelle samiske yoik-sangform. Requiem af Eliza Gilkyson og arrangeret af Craig Hella Johnson, er skrevet efter tsunamien i 2004 og udtrykker sorg over de mange tabte liv. Gjendines bådnlåt med tekst af Per Mathisson Offvid og traditionel musik efter Gjendine Slålien arrangeret af Gunnar Eriksson, er en vuggevise.

Nittedal på langs

Vejret var meget skiftende. Den ene dag skinnede solen, og den næste var det gråt og skyet. Der var masser af sne. Mere end man havde haft i mange år. Men søndag formiddag skinnede solen fra en høj blå himmel.

En ældre norsk mand var guide på turen. Han fortalte undervejs om de steder vi mødte og generelt om Nittedal. En del af oplevelsen var naturen, som præsenterede sig smukt i det flotte solskin.

Første stop på turen var en gammel lystgård, Markerud gård, bygget af Collettfamilien i begyndelsen af 1800-tallet. Den har haft en omskiftelig historie, og var i 2005 stærkt forfalden.

Men nu fremstår den med en restaureret hovedbygning og en historisk have, beliggende i et smukt kulturlandskab. Haven gemte sig under sneen, så den kunne vi ikke opleve, men huset og dets historie fik vi

forevist på bedste vis af den nuværende beboer, som havde været drivkraften i restaureringen. Hovedbygningen er Nittedals eneste fredede bygning. Billedet, som er taget lidt nord for gården, viser den flotte udsigt.

Næste stop var et kunstmuseum, oprettet af værktøjsfirmaet Würth. Fantastisk flot.

Det viser sig, at firmaet har kunstmuseer i tilknytning til alle deres lokalafdelinger. I Danmark ligger det i Kolding. Absolut et besøg værd.

Tredje stop var slalomterrænet, som efter mange års nedtur nu er overtaget af lokale folk, der forstår at udvikle det. En ren succeshistorie.

Fjerde stop var en lokal kirke. Rejst i træ naturligvis, som stort set alle bygninger i Nittedal. Fine træskærerarbejder og flotte farver.

Femte stop var en norsk herregård, hvor vi blev modtaget af den nuværende ejer, en kæmpestor mand i ternet skjorte, som fortalte levende om stedet, historien og udfordringerne med at vedligeholde bygningerne.

Sidste stop var et lokalt museum for et tidligere jernstøberi. Her spiste vi frokost. Efterfølgende kørte vi tilbage til Rotnes og fortsatte øvningen under Thomas kyndige ledelse.

Afslutningskoncert

Ideen med afslutningskoncerten var at give grupperne mulighed for at præsentere, det de havde arbejdet med. I rækkefølge fulgte Bigbandet, Dramagruppen, Ungdomskoret og Strygeorkestret. Efter en kort pause fulgte herefter Slagværksgruppen, Voksenkoret, Bigbandet og til slut Fælleskoret.

Dramagruppen præsenterede et stykke bygget over skoleskyderierne i USA – en yderst relevant problemstilling for unge, der stadig går i skole. Voksenkoret sang Requiem og Dona Nobis Pacem, og fælleskoret, som bestod af både ungdomskoret og voksenkoret, sang Ellingtons Freedom.

Det hele blev optaget på video.

Tenoren viste sig at være viceborgmester

Vi var som sagt fire tenorer, som Thomas hurtigt splittede op i to grupper af to. Min partner var Inge Solli, og han havde en god og sikker tenorstemme. Så han var god at støtte sig til.

Ved afslutningsmiddagen gik det op for mig, at han faktisk var viceborgmester i Nittedal kommune. Jeg sad lige overfor ham under spisningen, og fik lov til at tage et billede.

Bemærk borgmesterkæden.

Hvad jeg lærte af Thomas Caplin.

Thomas Caplin er sidst i 50'erne, født i Sverige og uddannet på Musikkonservatoriet i København. Ved første øjekast kunne han ligne en fætter til Jan Gintberg, men det indtryk holdt kun til han begyndte at tale.

Han var fantastisk inspirerende, og det må siges at være noget af en opgave at få 29 sammenbragte amatørsangere til at lære fire rimeligt krævende stykker for 6 stemmer. Men det lykkedes. Han havde også mange gode input til arbejdsprocessen og hints til hvordan man leverer en god koncert. Og han havde mange gode opvarmningsøvelser, både til krop, stemme og hjerne.

Vi startede med at stille op i en stor kreds – alt – bas – tenor – sopran. Så delte han alter, sopranoer og tenorer i to grupper, så kredsene blev – 1. alt – tenor – 1. sopran – bas – tenor – 2. sopran – 2. alt.

Vi endte med at bruge forskellige opstillinger til de forskellige værker. Til Requiem stod vi små grupper med blandede stemmer. Til Dona Nobis Pacem var opstillingen koreograferet således at vi stod i to cirkler, i starten med front mod midten. Undervejs vendte vi os, for til slut at vende tilbage til igen at stå med front mod midten.

Thomas gjorde meget ud af at forklare, hvorfor opstillingen er vigtig. Man skal ikke stå for tæt. Der skal være plads til at lyden kan komme frem. Hvis pladsen er trang, kan man stå i flere rækker, lidt forskudt.

Publikums forventninger påvirker deres oplevelse. Synsindtrykket optager 97 % af menneskets sanseindtryk. Korets visuelle fremtoning er derfor et meget vigtigt baggrundstapet for lydbilledet. Faktisk kan korets fremtoning, både under koncerten, men også allerede inden de begynder at synge, have afgørende betydning for, hvordan publikum opfatter præstationen. Publikum tolker nemlig ubevidst dit kropssprog og mimik.

Kordeltagerne skal altså være bevidste om deres synlighed både før, under og efter koncerten. Optræd derfor selvbevidst og syng med overbevisning, også selvom du selv eller en af de andre laver fejl. Undlad grimasser og vrede sideblik. Og undlad også kritik de første 20 minutter efter koncerten.

Ordet "kor" stammer fra den gamle græske tragedie. Her optrådte et kor på måske 15 personer, som med gestik og uden lyd forstærkede handlingen på scenen. Først senere fandt man på, at koret også kunne udtrykke sig med lyd. Vi finder fortsat dette oprindelige formål i ordet "koreografi".

Hvad medvirker til et godt kor?

Koret

- består af personer, som er glade for at stå på scenen sammen og dele noget musik med andre,
- bygger på det enkelte menneske – det er en regnbue, og ikke hvidt lys,
- varmer op med munterhed før det går på scenen,
- lægger vægt på det menneskelige frem for det faglige,
- synger igennem og virker overbevisende,
- mm.

Øvelser

Vi fik en række koordineringsøvelser, som er gode til at træne hjernen. Det udvikler hjernen til at kunne tænke fremad, hvilket er vigtigt for et kor. Vi fik også mere almindelige opvarmningsøvelser.

Øvelse 1. Stå enkeltvis. Syng Mæh mæh lille lam. Synkroniseringsøvelse.

- Fold hænderne – først den ene hånds fingre øverst, så den anden – i alt 8 gange.
- Læg armene over kors – først den ene arm øverst, så den anden – i alt 8 gange.
- Tag fat i næsen med den ene hånd, og modsatte øre med den anden – og omvendt – i alt 8 gange.
- Lad den ene albue møde modsatte knæ, så en anden – i alt 8 gange.

Øvelse 2. Stå enkeltvis. Ryst arme og ben. Opvarmningsøvelse.

- Ryst højre hånd, venstre hånd, højre ben og venstre ben – hver 7 gange
- Dernæst 6 gange osv. indtil 1 gang for hver

Øvelse 3. Stå parvis. Tæl til tre. Synkroniseringsøvelse.

- Sig skiftevis 1, 2 og 3
- Sig skiftevis 1, 2 og 3 – den der siger 2, klapper
- Sig skiftevis 1, 2 og 3 – den der siger 3, tramper
- Sig skiftevis 1, 2 og 3 – den der siger 2, klapper, og den der siger 3, tramper.

Øvelse 4. Stå parvis. Find støtten. Teknikøvelse.

- Hold hænderne samlet ud for mellemgulvet.
- Støt venstre håndryg mod modpartens håndryg, og udøv et let tryk. Mærk støtten i mellemgulvet.
- Prøv igen men uden at trykke mod modpartens hænder.
- Prøv til sidst samme øvelse uden at samle hænderne.

Øvelse 5. Stå enkeltvis. Klap i hænderne. Synkroniseringsøvelse.

- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre håndryg – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på oversiden af venstre arm – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre skulder – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre hofte – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre lår – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre knæ – og omvendt – 8 gange
- Klap almindeligt – klap dernæst højre hånd på venstre læg – og omvendt – 8 gange

Øvelse 6. Stå enkeltvis. Skriv tal og bogstaver med kroppen. Opvarmning for hofter og hoved.

- Skriv ottetaller i gulvet ved at bevæge hofterne, og kun dem
- Skriv tallene fra 1 til 9 i gulvet ved at bevæge hofterne
- Skriv ottetaller med næsen
- Skriv dit navn med næsen

Øvelse 7. Stå enkeltvis. Tællemazurka. Synkroniseringsøvelse.

- Syng "en og to og tre og fire, fem og seks og syv og otte, ni og ti og elve" – "tolv og tretten, fjorten, femten, seksten" – "tolv og tretten, fjorten, femten, seksten" – "sytten, atten og og nitten, tyve"
- Klap på tal deleligt med 3
- tramp på tal deleligt med 5
- klap på tal deleligt med 3, og tramp på tal deleligt med 5